

вай гвардыі ва ўмовах нацысцкай акупацыйнай сістэмы ў палітычнай, ваеннай і ахоўнай сферах. Аўтар спрабуе адказаць на пытанні аб ролі Глінкавай гвардыі і яе трансфармацыі ў восень 1944 г. і якую памяць яна аставіла ў славацкай нацыянальнай гісторыі. У манаграфіі разглядаюцца праблемы, якія і сёння выклікаюць інтарэс у даследчыкаў і маюць сваю актуальнасць. У ёй акрэсліваюцца пытанні аб супрацоўніцтве Глінкавай гвардыі з нацысцкім рэжымам, аб спробе пераўтварыць Славацкую дзяржаву па яго падабенстве. Праца доктара філасофскіх навук Універсітэта М. Бэлы ў Банска-Быстрыцы А. Грубоня «За Славацкую дзяржаву, за Новую Еўропу» дазваляе ахарактарызаваць склад Глінкавай гвардыі, сярод якой было шмат апартуністаў, тых, хто далучыцца да яе толькі ў імкненні да фінансавай і сацыяльнай бяспекі, але таксама і ганарыстых славакаў, якія лічылі сваім абавязкам змагацца за выжыванне сваёй дзяржавы.

Праблематыка па вывучэнні Глінкавай гвардыі ў навуковай літаратуры была да гэтага часу слаба даследавана ў славацкай гістарыяграфіі. Гэта тэма ў межах славацка-нямецкіх адносін і ў кантэксце еўрапейскай нацысцкай акупацыйнай палітыкі дазваляе ахарактарызаваць дзейнасць Глінкавай гвардыі ў новай інтэрпрэтацыі. Яе гісторыя мае шмат агульнага з гісторыямі падобных ваяўнічых арганізацый у краінах-сатэлітах Трэцяга рэйха. Манаграфія А. Грубоня ацэньваецца як пазітыўнае дасягненне ў славацкай гістарыяграфіі.

А. С. Кандраценка

ABLONCZY Balázs. A visszatért Erdély 1940—1944. 2. riadás. Budapest : Jaffa Kiadó, 2015. 285. old.

Манаграфія «Возвращение Трансильвании» венгерского историка Аблонци Балаж, вышедшая вторым изданием (первое — в 2011 г.) обращается к сложной и неоднозначной проблеме государственной принадлежности Северной Трансильвании. Венгрия обладала краем согласно Второму Венскому арбитражу от 30 августа 1940 г., проведенно-

му министрами иностранных дел Германии и Италии Иоахимом Риббентропом и Галеаццо Чиано, до событий августа 1944 г. События связаны с государственным переворотом в Румынии, вводом в страну советских войск и успешными военными операциями советских и румынских войск против венгеро-германских частей, что именуется иногда «войной в Трансильвании».

Автор раскрыл малоизученные процессы интеграции Северной Трансильвании, длившиеся четыре года. Они выразились в сильном отставании экономики и инфраструктуры края, провале попыток интегрировать трансильванских румын. Особым сюжетом была дискриминация трансильванских евреев, а затем и их депортация в лагеря смерти, хотя они и были лояльны венгерскому государству, придерживались венгерской культуры.

Аблонци Балаж — автор нашумевшей книги «Легенды Трианона» (*Ablonczy Balázs. Trianon-legendák.* Budapest : Jaffa Kiadó, 2010. 422. old.), рассматривающей политические и ментальные последствия утраты Венгрией в 1920 г. всей Трансильвании по итогам версальского урегулирования. В новом исследовании он вновь подверг строгому научному анализу события, составившие предмет глубокой национальной травмы венгров, сделал это достоверно и убедительно.

А. П. Сальков

Први светски рат: Србија, Балкан и велике силе / Срђан Рудић, Миљан Милкић (уредници). Београд : Гласник, 2015 (Историјски институт. Зборник радова, књ. 30). 556 с.

В сентябре 2016 г. в Белграде состоялась презентация сборника статей «Первая мировая война: Сербия, Балканы и великие державы» — результат международной научной конференции 2014 г., проведенной Историческим институтом и Институтом стратегических исследований Министерства обороны Сербии и посвященной 100-летию Великой войны (редакторы доктор Срджан Рудич и подполковник Милян Милкич). Сборник разбит на тематические разделы, посвящен-